

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор навчально-наукового
інституту

«Каразінський інститут міжнародних
туристичного бізнесу»

Писаревський М.І.
“ 27 ” серпня 2026 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(шифр і назва)

освітня програма «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни основна

(обов'язкова / за вибором)

факультет ПНІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою Інституту

“27” серпня 2026 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Соловйх Віталій Павлович, д.держ.упр., професор, професор кафедри міжнародних відносин

Програму схвалено на засіданні кафедри
Міжнародних відносин

Протокол від “26” серпня 2026 року №

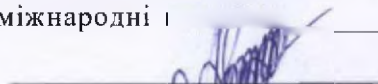
Завідувач кафедри _____



Луківська Н.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником
проектної групи) міжнародні відносини _____
назва освітньої програми

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) міжнародні _____



(підпис)

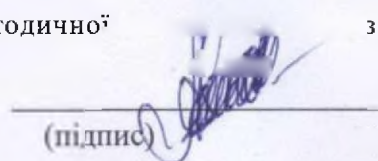
Панасенко Г.С.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
ПНІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» назва
факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “27” серпня 2026 року, №1

Голова науково-методичної
відносин та туристичного бізнесу»



(підпис)

зінський інститут міжнародних

прізвище та ініціали)
Панасенко Г.С.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Державне управління та прийняття зовнішньополітичних рішень» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Міжнародні відносини» рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Державне управління та прийняття зовнішньополітичних рішень» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань про сутність, принципи та механізми державного управління у сфері зовнішньої політики, засади й моделі прийняття зовнішньополітичних рішень, а також практичних умінь та навичок аналізу діяльності суб'єктів формування зовнішньої політики держави, інформаційно-аналітичного забезпечення та оцінювання зовнішньополітичних процесів, зокрема в умовах криз і міжнародних конфліктів, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин та обстоювання національних інтересів України на міжнародній арені.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- розкрити сутність, принципи та функції державного управління у сфері зовнішньої політики, а також систему органів державної влади, що формують і реалізують зовнішньополітичний курс держави;
- сформувати знання про теоретичні моделі прийняття зовнішньополітичних рішень (раціональну, обмеженої раціональності, бюрократичну, організаційну, політичного торгу) та навички їх застосування для аналізу конкретних зовнішньополітичних процесів;
- ознайомити здобувачів із колом суб'єктів формування зовнішньополітичних рішень та механізмами їхньої взаємодії – від глави держави і парламенту до груп інтересів, медіа та експертного середовища;
- сформувати вміння здійснювати збір, перевірку, систематизацію та аналіз зовнішньополітичної інформації, зокрема з використанням сучасних методів (сценарний аналіз, оцінювання ризиків, OSINT);
- розвинути здатність аналізувати особливості прийняття державних рішень в умовах криз, воєнних конфліктів і гібридних загроз та оцінювати їхні наслідки;
- сформувати розуміння сучасних трансформаційних процесів у державному управлінні зовнішньою політикою, зумовлених глобалізацією, діджиталізацією та розвитком наднаціональних механізмів управління;
- розвинути навички самостійного пошуку, опрацювання та критичного осмислення джерел інформації для формування власної аргументованої позиції з питань зовнішньої політики держави.

1.3. Кількість кредитів: 5

1.4. Загальна кількість годин: 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-
Семестр	
8-й	-
Лекції	
24 год.	-
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	-
Самостійна робота	
102 год.	-
у тому числі індивідуальні завдання	
год.	-

У разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК18. Здатність оцінити міжнародне середовище держави, визначити цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти наступних результатів:

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики

України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН22. Оцінювати міжнародне середовище держави, визначати цілі та завдання її зовнішньої або внутрішньої політики та пропонувати відповідні ефективні інструменти їх реалізації.

РН24. Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

1.8. Пререквізити: «Теорія міжнародних відносин», «Правове забезпечення міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та глобальна політика», «Міжнародні організації», «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Державне управління у сфері зовнішньої політики

1. Поняття та сутність державного управління зовнішньополітичною діяльністю.
2. Зовнішня політика як об'єкт державного управління.
3. Основні принципи та функції державного управління у зовнішньополітичній сфері.
4. Система органів державної влади, що формують і реалізують зовнішню політику.
5. Розподіл повноважень між главою держави, парламентом та урядом.
6. Міністерство закордонних справ у системі державного управління.
7. Взаємодія державних органів із дипломатичною службою.
8. Демократичний контроль і суспільна відповідальність у сфері зовнішньої політики.

Тема 2. Теорія та моделі прийняття зовнішньополітичних рішень

1. Поняття, структура та основні етапи процесу прийняття зовнішньополітичних рішень.
2. Раціональна модель прийняття рішень.
3. Модель обмеженої раціональності.
4. Бюрократична модель прийняття зовнішньополітичних рішень.
5. Організаційна модель та роль державних інституцій.
6. Модель політичного торгу та конкуренції між елітами.
7. Вплив політичного лідерства на зовнішньополітичні рішення.
8. Порівняння моделей прийняття рішень у демократичних і авторитарних державах.

Тема 3. Суб'єкти та механізми формування зовнішньополітичних рішень

1. Основні суб'єкти прийняття зовнішньополітичних рішень.
2. Роль глави держави у формуванні зовнішньої політики.
3. Парламент та парламентський контроль за зовнішньополітичною діяльністю.
4. Уряд і центральні органи виконавчої влади.
5. Роль Міністерства закордонних справ та дипломатичної служби.
6. Розвідувальні та безпекові структури у процесі підготовки рішень.
7. Політичні партії, групи інтересів, бізнес та неурядові організації.
8. Вплив громадської думки, медіа та експертного середовища на зовнішньополітичні рішення.

Тема 4. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичних рішень

1. Інформація як ресурс державного управління та зовнішньої політики.
2. Збір, перевірка та систематизація зовнішньополітичної інформації.
3. Зовнішньополітичний аналіз та його роль у підготовці державних рішень.
4. Сценарний аналіз і прогнозування міжнародних процесів.
5. Аналіз ризиків та оцінювання загроз.
6. Роль дипломатичної, розвідувальної та відкритої інформації.
7. OSINT у системі сучасного державного управління.
8. Використання великих даних та штучного інтелекту у підготовці зовнішньополітичних рішень.

рішень.

Тема 5. Прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах криз і міжнародних конфліктів

1. Особливості прийняття рішень в умовах невизначеності та дефіциту часу.
2. Кризове державне управління та зовнішньополітичне реагування.
3. Механізми координації державних органів під час міжнародних криз.
4. Прийняття рішень в умовах воєнних конфліктів і гібридних загроз.
5. Управління ризиками та оцінювання альтернатив зовнішньополітичного курсу.
6. Інформаційно-психологічний вплив на процес прийняття державних рішень.
7. Помилки, когнітивні упередження та прорахунки у зовнішньополітичному управлінні.
8. Механізми корекції зовнішньополітичних рішень та управління їх наслідками.

Тема 6. Сучасна трансформація державного управління та прийняття зовнішньополітичних рішень

1. Глобалізація та трансформація механізмів державного управління зовнішньою політикою.
2. Діджиталізація державного управління та цифрова дипломатія.
3. Штучний інтелект у системі прийняття зовнішньополітичних рішень.
4. Соціальні мережі та нові канали впливу на державну зовнішню політику.
5. Мережеве державне управління та взаємодія державних і недержавних акторів.
6. Наднаціональне управління та вплив міжнародних організацій на державні рішення.
7. Європейський Союз як специфічна модель багаторівневого прийняття зовнішньополітичних рішень.
8. Трансформація механізмів прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах сучасного геополітичного суперництва.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Державне управління у сфері зовнішньої політики	25	4	4			17
Тема 2. Теорія та моделі прийняття зовнішньополітичних рішень	25	4	4			17
Тема 3. Суб'єкти та механізми формування зовнішньополітичних рішень	25	4	4			17
Тема 4. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичних рішень	25	4	4			17
Тема 5. Прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах криз і міжнародних конфліктів	25	4	4			17

Тема 6. Сучасна трансформація державного управління та прийняття зовнішньополітичних рішень	25	4	4			17
Усього годин	150	24	24			102

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Державне управління у сфері зовнішньої політики	2
2		2
3	Тема 2. Теорія та моделі прийняття зовнішньополітичних рішень	2
4		2
5	Тема 3. Суб'єкти та механізми формування зовнішньополітичних рішень	2
6		2
7	Тема 4. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичних рішень	2
8		2
9	Тема 5. Прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах криз і міжнародних конфліктів	2
10		2
11	Тема 6. Сучасна трансформація державного управління та прийняття зовнішньополітичних рішень	2
12		2
	Разом	24

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Державне управління у сфері зовнішньої політики Охарактеризувати основні функції державного управління у сфері зовнішньої політики. Проаналізувати розподіл повноважень між главою держави, парламентом та урядом у формуванні зовнішньої політики України. Дослідити роль Міністерства закордонних справ України у реалізації зовнішньополітичного курсу держави. Порівняти систему державного управління зовнішньою політикою України та однієї з європейських держав. Проаналізувати механізми демократичного та парламентського контролю за зовнішньополітичною діяльністю держави.	17
2	Тема 2. Теорія та моделі прийняття зовнішньополітичних рішень	17

	Розкрити сутність раціональної моделі прийняття зовнішньополітичних рішень. Порівняти раціональну модель та модель обмеженої раціональності. Проаналізувати роль бюрократичних інтересів у процесі прийняття зовнішньополітичних рішень. Дослідити вплив особистісних характеристик політичного лідера на зовнішньополітичні рішення. На конкретному прикладі проаналізувати процес прийняття одного зовнішньополітичного рішення за допомогою однієї з теоретичних моделей.	
3	Тема 3. Суб'єкти та механізми формування зовнішньополітичних рішень. Визначити основних суб'єктів формування та реалізації зовнішньополітичних рішень сучасної держави. Проаналізувати роль глави держави у формуванні зовнішньополітичного курсу України. Дослідити механізми взаємодії парламенту та уряду у процесі прийняття зовнішньополітичних рішень. Проаналізувати вплив політичних партій, груп інтересів та бізнесу на зовнішньополітичний процес. Дослідити вплив громадської думки та засобів масової інформації на прийняття зовнішньополітичних рішень.	17
4	Тема 4. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньополітичних рішень. Охарактеризувати основні джерела інформації, які використовуються для підготовки зовнішньополітичних рішень. Розробити алгоритм інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньополітичного рішення. Проаналізувати можливості та обмеження використання OSINT у діяльності державних органів. Дослідити роль сценарного аналізу та прогнозування у процесі прийняття зовнішньополітичних рішень. Проаналізувати можливості використання штучного інтелекту та великих даних для інформаційно-аналітичного забезпечення зовнішньої політики.	17
5	Тема 5. Прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах криз і міжнародних конфліктів. Охарактеризувати особливості прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах дефіциту часу та інформації. Проаналізувати механізми кризового управління у сфері зовнішньої політики. Дослідити вплив когнітивних упереджень на якість зовнішньополітичних рішень. Проаналізувати процес прийняття конкретного зовнішньополітичного рішення в умовах міжнародної кризи. Розробити можливий алгоритм прийняття державного рішення у відповідь на виникнення міжнародної кризової ситуації.	17

6	Тема 6. Сучасна трансформація державного управління та прийняття зовнішньополітичних рішень Проаналізувати вплив цифровізації на систему державного управління зовнішньою політикою. Дослідити роль цифрової дипломатії у формуванні та реалізації зовнішньополітичних рішень. Проаналізувати переваги та ризики використання штучного інтелекту у процесі прийняття зовнішньополітичних рішень. Дослідити вплив соціальних мереж на діяльність державних органів у сфері зовнішньої політики. Порівняти традиційні та сучасні механізми прийняття зовнішньополітичних рішень в умовах глобалізації та геополітичної конкуренції.	17
7	Разом	102

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання не передбачене

7. Методи навчання

У процесі навчання використовуються словесні методи: лекція; наочні: наприклад, ділова гра; практичні: науково-дослідні завдання. Крім того, важливу роль відіграють творчі, проблемно-пошукові методи, пов'язані із постановкою наукової гіпотези, розгляд якої має знайти відображення в навчальній діяльності студентів.

8. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за усіма формами проведення занять.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитися у наступних формах:

- оцінювання роботи студентів під час практичних занять;
- оцінка за індивідуальну роботу студентів; - проведення проміжного контролю; - проведення підсумкового контролю.

Загальна оцінка з дисципліни визначається як сукупність балів, що студент отримує за змістовні модулі та модульний контроль. Проміжний контроль знань студентів здійснюється шляхом проведення тестування з основних навчальних елементів змістовних тем. Сума балів, які студент денної форми навчання може набрати за першим та другим розділом, дорівнює 60. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. До екзамену допускаються студенти, які мають достатню кількість балів з поточного контролю та написання і захисту індивідуальної роботи. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань становить 40.

Підсумковий контроль представлений у вигляді тестових питань. А саме – 40 тестових питань, кожне з яких важить 1 бал.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел під час екзамену студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0). У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Державне управління та прийняття зовнішньополітичних рішень».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума контрольних оцінок та балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів підсумкового семестрового контролю складає 100.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна , робота індивідуальні завдання						Разом	Ек зам ен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	40	100
10	10	10	10	10	10			

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Структура та складові підсумкової оцінки з дисципліни

Поточний контроль протягом семестру – 60 балів. З них:

- активна робота на семінарських заняттях – 60 балів (до 10 бали за кожне семінарське);

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Усний виступ, виконання письмового завдання	Критерії оцінювання
9-10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
7-8	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
5-6	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
3-4	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхнево (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1-2	Частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Доповнення виступу:

2 бали – отримують здобувачі вищої освіти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують здобувачі вищої освіти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують здобувачі вищої освіти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі та ОКЛ.

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни.

Умови зарахування: студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу. Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь. За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової_поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію наукових статей або тез досліджень.

Умови зарахування: студент має надати офіційне звернення до викладача. До звернення необхідно додати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів: участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 5 балів; публікація тез конференції: до 5 балів; публікація статті у фаховому виданні: до 10 балів.

Кожне таке звернення розглядається окремо. Рішення ухвалюється відповідно до чинних нормативно-правових документів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальний рівень поточної успішності не може перевищувати 60 балів.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за екзаменаційну роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі обмеження та вимоги щодо використання будь-яких моделей ШІ:

1. Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, модульних контрольних робіт, екзамену, якщо інше не визначено викладачем, інших видів оцінювання, для яких викладачем встановлено обмеження щодо використання ШІ.

2. Під час підготовки до семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, рефератів, аналітичних оглядів та інших письмових робіт дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації інформації, добору та первинного аналізу наукових джерел, пояснення складних понять, удосконалення структури тексту, перевірки граматики, стилю та оформлення, генерації ідей, плану роботи або прикладів.

Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (генерація ідей, пошук інформації, аналіз даних, генерація коду, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Котуков О. А., Солових В. П. Визначення та вимір корупції в державах Європейського Союзу та використання напрямів оцінки корупційних дій в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2023. Вип. 1 (76). С. 93–106.
2. Солових В. П. Специфіка взаємодії влади і громади в умовах цифровізації системи публічного управління. *Актуальні проблеми державного управління*. 2023. № 2 (63).
3. Kryvoruchko I. Public Administration in the Conditions of War: Challenges and Prospects. *Theory and Practice of Public Administration*. 2023. Vol. 2 (77). P. 38–53.
4. Kovalenko M. M., Dunaiev I. V. Components of state policy in the conditions of implementation of the mobilization model of economic development. *Theory and Practice of Public Administration*. 2023. Vol. 1 (76). P. 7–25.
5. Karamyshev D., Dziundziuk V. Digital services as tools for implementing the concept of «public participation 2.0» in post-war reconstruction in Ukraine. *Актуальні проблеми державного управління*. 2023. № 2 (63). С. 84–98.
6. Іжа М., Курносенко Л. Публічне управління в умовах викликів воєнного стану. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2023. № 19. С. 11–30.
7. Корєлова В., Рябченко Я., Солодка А. Вплив правового режиму воєнного стану на діяльність Кабінету Міністрів України та військових адміністрацій. *Проблеми законності*. 2023. № 161.
8. Попов О. П. Дискурсне поле цифрової взаємодії органів публічної влади в умовах розвитку електронного урядування. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 11.
9. Баштанник О. Концептуальні засади визначення феномену спроможності у сучасній методології публічного управління. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. № 2. С. 10–18.
10. Грабовенко Н., Зикун Н. Особливості стратегічних комунікацій в епоху цифровізації та розвитку нових медіаінструментів у публічному управлінні. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2023. Вип. 1. С. 14–19.

Допоміжна література

1. Труш О. О., Василенко Д. В. Інформаційно-аналітична діяльність у системі публічного управління. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2023. Вип. 4.
2. Кубко В. Цифрова дипломатія в сучасних міжнародних відносинах. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2023. Вип. 50.
3. Конотопцев Ю. Дотримання вимог українського законодавства щодо надання адміністративних послуг в адміністративних центрах Сходу України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2023. № 2 (63).
4. Бондарчук Н. В. Взаємодія влади та громадянського суспільства в контексті євроінтеграційних процесів в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 5.
5. Біла-Тіунова Л. Р., Васильківська В. В. Окремі аспекти доктринально-правової характеристики публічної служби у контексті адміністративного судочинства. *Держава та регіони. Серія: Право*. 2023. № 4 (82). С. 411–418.
6. Степановський В. С. Діяльність Служби безпеки України як суб'єкта забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3.
7. Цибульник Н. Ю. Інструментарій оптимізації адміністративно-правового забезпечення

сектору безпеки України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 5.

8. Нестерук В., Приведа А. Діджитал етикет та цифрова дипломатія в соціальних мережах на прикладах українських дипломатів Андрія Мельника та Сергія Кислиці. Матеріали Міжнародної наукової конференції. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023.
9. Бігус М., Серафим В. Цифрова дипломатія як драйвер сучасної системи міжнародної безпеки. Матеріали Міжнародної наукової конференції. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2023.
10. Про затвердження плану дій з реалізації Стратегії зовнішньополітичної діяльності України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.04.2023 № 327-р.
11. Pokhriyal N., Koebe T. AI-assisted diplomatic decision-making during crises — Challenges and opportunities. *Frontiers in Big Data*. 2023. DOI: 10.3389/fdata.2023.1183313.
12. Meleouni C., Efthymiou I. P. Artificial Intelligence and its Impact in International Relations. *Journal of Politics and Ethics in New Technologies and AI*. 2023. Vol. 2, No. 1.
13. AI and Diplomacy: Challenges and Opportunities. *Journal of Liberty and International Affairs*. 2023.
14. Alon-Barkat S., Busuioc M. Human–AI interactions in public sector decision making: "Automation bias" and "selective adherence" to algorithmic advice. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 2023. Vol. 33, No. 1. P. 153–169.
15. Andersen T. J., Young P. C. Enhancing public sector enterprise risk management through interactive information processing. *Frontiers in Research Metrics and Analytics*. 2023. Vol. 8.
16. Caldarulo M., Welch E. W. Organizational Risk Perception in Public Agencies: The Role of Contracting and Scientific and Professional Information. *Public Management Review*. 2023. Vol. 26, No. 3. P. 746–771.
17. Agyepong L. A., Liang X. Mapping the knowledge frontiers of public risk communication in disaster risk management. *Journal of Risk Research*. 2023. Vol. 26, No. 3. P. 302–323.
18. Dunayev I., Byelova L., Kud A., Rodchenko V. Implementing the "government as a platform" concept: the assessment method and an optimal human-centered structure to address technological challenge. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. Vol. 2, No. 13 (122). P. 6–16.
19. Dunayev I., Gavkalova N., Kud A. Designing a platform-based model of civic participation within the smart-city concept for post-war Ukrainian cities. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2023. Vol. 4, No. 13. P. 46–56.
20. Hibadullin O. V., Dunayev I. V. Towards sustainable industrial recovery and development of Ukraine: research of regional systems during the war period. *Public building: electronic collection*. 2023. Vol. 2 (34).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/>

Рада національної безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/>

Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка при МЗС. URL: <https://da.mfa.gov.ua/>

Академія Онлайн — Дипломатична академія України. URL: <https://online.dau.kyiv.ua/>

Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>

Урядовий портал. Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>

Періодичні наукові видання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. URL: <https://periodicals.karazin.ua/>

Законодавство України: база даних. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі “Державне управління та прийняття зовнішньополітичних рішень”

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник декана _____ факультету з навчальної роботи

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 20____ р.